

BUTRINT:

1987 yılında A. Fistani Butrint lagününün kıyıları boyunca bir yüzey araştırması yürütmüştür. Levallois yongalarla birlikte küçük ve geniş çakıl chopper'ların keşfedildiği raporda kısaca belirtilmiştir. Butrint antik kenti, [1992](#) yılında [UNESCO](#) tarafından bir [Dünya Mirası](#) olarak ilan edilmiştir.

XARË: (Xarrë; Zara; Qarë)

Konispol'un yaklaşık 14 Km. batı kuzey-batısında, aynı isimli köyün yakınındaki Xarë açık hava istasyonu Pavel Nehri'nin geniş vadisinde yer alır. Nehrin her iki tarafındaki tarım amaçlı teraslar üzerinde uzanan sit, 1930'lu yılların sonundan itibaren yüzey buluntusu olarak toplanan yüzlerce yontmataş alete rağmen kazılmamıştır.

Xarë aletlerinin tamamının olasılıkla Erken Üst Paleolitik döneme ait olduğu bildirilmektedir. 1992 yılında sitte bir yüzey toplaması gerçekleştirilmiştir. Çoğu pulluk tarafından tahribe uğramış yaklaşık 128 yontmataş parça toplanmıştır. 4 tanesi nehrin güney kıyısında bulunmuştur. Bu parçaların arasında 21 tanesi düzelti gösterir. Ancak 4'ü kenar kazıyıcı, 3'ü çentikli, 2'si dişlemeli ve 1'de budamalı parça olmak üzere 10 tanesi düzeltili alet kategorisi içine girer. Bunlara ilaveten 4 küçük Levallois yonga, 2 doğal sırtlı bıçak ve 5 parça da almaşık düzeltilidir. Söz konusu bu 21 parça Orta Paleolitik bir tipoloji gösterir. Gerisi çekirdek ve çekirdek parçalarından (7'si prizmatik, dilgi ve dilgicik üretimi için), düzeltisin yongalar ve artıklardan oluşur. 128 parçanın çoğu tarımsal makinelerden zarar görmüştür.

1983 yılında Korkuti, Xarë'de hem Orta hem de Üst Paleolitik unsurların birlikte görüldüğünü ileri sürmüştür. Orta Paleolitik Levallois yongalar, düzeltili aletler ve çok sayıda yongalarla işaret edilir. 8 kırılmamış düzeltili aletin küçük boyutları ve 32 kırılmamış yonga, levallois yongaların varlığı ve birkaç uzun yonganın (kenar kazıyıcı ve 2 doğal sırtlı bıçak içerir) tamamı Yunanistan'dan, özellikle de yakın komşu bölge Epirus'tan bilinen Moustérien buluntu topluluklarını hatırlatır. Benzer bir şekilde iki yüzeyli yaprak bir parça da Xarë'den Korkuti tarafından rapor edilmiştir (1983).

Üst Paleolitiğe gelince, Mustilli (1942) taş kalemler ve burunlu ön kazıyıcılardan bahseder. Burunlu ön kazıyıcılar olasılıkla Aurignacien'in varlığını gösterir. Maalesef sitten bulunan İtalya koleksiyonları kaybolmuştur. Söz konusu koleksiyonda ise tipik Aurignacien parçalar bulunmaz. Sadece 7 dilgi ve dilgicik çekirdeği ile 4 dilgi ve dilgicik bulunmuştur.

SHĒN MARINĒ:

Shkallĕ köyünden yaklaşık 3 Km. uzaklıkta, Pavel Boğazı'nın üstünde yer alan küçük bir mağaradır. Yaklaşık 6 m. derinliğinde, 3,5 m. genişliğinde ve 7 m. yüksekliğindedir.

1930'ların sonunda İtalyan araştırmaları sırasında kısaca kontrol edilmiştir. 2 arkeolojik tabaka vermiştir.

- Seramikli ve evcilleştirilmiş faunalı üstteki seviye,
- Alttaki breşli seviye: Zengin bir fauna olmasına karşın sadece 3 yontulmuş alet

bulunmuştur. Bunlardan biri çakmaktaşı yonga üzerine kazıyıcı, diğeri ise kenarı tahrip olmuş bir dilgidir. Fauna daha çok Capra ibex'ten oluşur. Hiçbir evcilleşmiş tür yoktur.

Elde edilen tüm malzeme o zamandan bu yana kaybolmuştur. Proje kapsamında bir saatlik zor bir tırmanıştan sonra Shĕn Marinĕ yapılan ziyarette bazı kalıntı içeren dolgular bulunmuştur. Gelecek yıllarda bir kontrol kazısı yapılması düşünülmektedir.

PAVĒL BOĞAZI:

Shkalle köyü yakınında Pavel Nehri, Korfu Boğazına dökülmek için kuzeybatıya doğru dönmeden önce, Mali i Miles ve Mali i Saraqinit dağları arasında dar bir boğaz oluşturur. Shen Marine ve Shkalle arasındaki boğaz mıntıkasında nehir tarafından dolgulanmış çakıllar içinde yapılan yoğun bir araştırma çok sayıda yuvarlanmış çakmaktaşı parçalar vermiştir. Onların bazıları belirli bir şekilde insanlar tarafından yapılmış çekirdeklerdir.

1993 yılında yapılan bir araştırmada, Shkalle'nin hemen batısında nehir üzerindeki bir köprünün yanında, Aurignacien özellikler gösteren. Kalın burunlu bir kazıyıcı bulunmuştur. Yunanistan'da böyle belirli Aurignacien tiplerin (omurgalı ve burunlu kazıyıcılar gibi) varlığı, her ne kadar az ya da yüzey toplaması endüstrileri olsa da Yuna Epirus'unda güneydeki Preveze'de birkaç sitten bildirilmiştir. Toplanmış diğeri aletler olasılıkla Paleolitik dönemlere aittirler fakat teşhis edilememişlerdir.